

Modernitetens pæne kønsroller som de kendes fra Scientologi

Andersen, Peter Birkelund

Published in:
Chaos. Skandinavisk tidsskrift for religionshistoriske studier

Publication date:
2012

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Andersen, P. B. (2012). Modernitetens pæne kønsroller som de kendes fra Scientologi. *Chaos. Skandinavisk tidsskrift for religionshistoriske studier*, 57(1), 129 - 139.

Modernitetens pæne kønsroller som de kendes fra Scientology¹

Af Peter B. Andersen

Abstract

Peter B. Andersen, University of Copenhagen

The respectable gender roles of modernity as known from Scientology

This article argues that Dianetics and Scientology, therapeutic systems which were developed by Ron L. Hubbard during the 1950s, have their origins in modernity and not in high modernity. The consequences are that the gender roles within the Church of Scientology are in accordance with the patriarchal view of modernism and not in accordance with what in Anthony Giddens' terms are called "the plastic sexuality" developed in high modernity. In this way Scientology differs from a number of other religious movements which were founded in the 1950s and 1960s. Hubbard's stress on the equality between men and women has nevertheless meant that the recruitment for leadership in the Church of Scientology is near to equal between men and women. The article is a memento against drawing simple generalisations between the societal and the organisational or individual levels of analyses. The article is based on internal course materials and statistics which have been made accessible by the Church of Scientology.

Key words

Scientology, gender morality, views of women, female leaders

---

¹ Denne artikel ligger i forlængelse af det forskningsarbejde, som lektor Merethe Sundby-Sørensen efterlod sig ved sin død i 1997. Informationsmedarbejder Anette Refstrup fra Scientology i København skal takkes for at have muliggjort, at jeg ved møder i Scientology Kirken, A.O.S.H. i Jernbanegade i København i maj og august 2011 fik lejlighed til at gennemse relevante bøger og kursusmaterialer, hvor Anette Refstrup desuden venligt bidrog med yderligere at perspektivere Scientologis bøger og kursusmaterialer.

Baggrund

Scientologi opstod tidligt i 1950'erne på grundlag af *dianetikbevegelsen*, der havde sit udspringspunkt i L. Ron Hubbards *Dianetics The Modern Science of Mental Health*, som udkom i 1950.

Dianetikken, eller *dianetik*-fasen, var karakteriseret ved kun at være løst organiseret. Der var tale om, at mange mennesker lod sig inspirere af bogen og udførte selvterapien på frivillig og spontan basis og dianetikterapeuterne begrænsede sig ikke til det system, som Hubbard havde udviklet, men lod sig inspirere af mange andre terapeutiske teknikker, som de eksperimenterede med i kombination med Hubbards dianetik. Scientologien, som Hubbard formelt begyndte at organisere fra 1952, var derimod præget af, at Hubbard ønskede at sikre sig, at han selv kunne bevare kontrollen med udviklingen af systemet og på denne måde kunne undgå en udvanding af systemet (Wallis 1977, Melton 2000, Urban 2011). I løbet af perioden fra 1952 til 1954 udviklede Hubbard således et *franchizing* system, der både tillod ham at holde opsyn med de enkelte udbydere af auditering og samtidig sikrede at organisationen Scientologi kunne opsamle driftsmidler (Wallis 1977: 127-129).

Der er undertiden blevet argumenteret for, at dianetikken kan ses som en sekulær terapiform, mens scientologien i må karakteres som en religion (Christensen 1997). Dette er et argument, der basalt set ligger i forlængelse af Hubbards egen argumentation (Urban 2011), og er for så vidt korrekt, idet dianetikken byggede på et utilitaristisk opgør med Freuds *driftslære* og langt hen ad vejen kritiserede den freudianske psykologi og terapi ud fra sekulære perspektiver (Andersen & Wellendorf 2008). Hubbard understregede som led i dette opgør, at mennesket ikke "live only for sex", og i stedet fremhævede han i stedet en beregning af driften til at overleve, eller *overlevelsesdynamikken*: "a new computation was made on the *survival dynamic*" (Hubbard 1985 [1950]: 39). Hubbard opstillede fire forskellige dynamikker i et indbyrdes samspil: (1) "the urge toward ultimate survival on the part of the individual and for himself", hvorefter en kontrolleret og hensigtsmæssig udgave af sex fulgte som (2) "the urge of the individual toward ultimate survival via the sex act, the creation of and the rearing of children" for endelig at blive fulgt af to drifter,

der sikrer (3) "the survival of the group" og (4) "[the] survival for all mankind" (Hubbard 1985 [1950]: 39-40).

I de terapeutiske erfaringer, som Hubbard lagde til grund for udviklingen af scientologien, arbejdede han bestandig med at gennemføre terapier, hvor klienterne, der i scientologien betegnes som *preclear*, erfarede eller erindrede hændelser fra tidligere liv eller ud af kroppen oplevelser, den såkaldte *exteriorization*. Sådanne erfaringer blev taget alvorligt, og de var for Hubbard et udtryk for, at klienterne faktisk havde levet tidligere (Hubbard 2005 [1955]: 8²). Det var bl.a. dette, der ledte ham til at opstille yderligere fire drifter for overlevelsen af (5) "life forms"; alle ikke-menneskelige levende væsener, (6) "[the] Physical Universe", at menneskene har en (7) "urge to survive as spiritual beings" eller anderledes udtrykt; "the urge for life itself to survive". Herefter når han endelig frem til *det uendelige*, eller som det svingende flot forklares, (8):

"the urge toward existence is INFINITY; The eight dynamic also is commonly called God, the Supreme Being or Creator, but it is correctly defined as infinity. It actually embraces the allness of all. That is why, according to L. Ron Hubbard, 'when the seventh dynamic is reached in its entirety one will only then discover the true eight dynamic.'" (capitaler i originalen, *What is Scientology* 1998 [1993]: 155).

Hvor dianetikterapien gik ud på til at behandle begivenheder, der var indtruffet i forsterstadiet, så går scientologien altså ud på at behandle begivenheder, der tænkes at være indtruffet i tidligere tilværelser - undertiden for milliarder af år tilbage. Disse tidligere tilværelser bliver i terapien genoplevet, når man bliver ledt til at følge sit såkaldte *tidsspor* tilbage over tid. Hubbard forenede de meget forskellige antagelser bag dianetikken og scientologien i bogen *Dianetik 55*, som udkom i 1954 (interview 20. maj 1955). De forskellige stadier i denne udvikling er ikke relevante i denne forbindelse, kun skal det, at de kursusmaterialer og -tekster, der her vil blive citeret for at belyse Hubbards og Scientologis kønssyn, alle stammer fra perioden efter at scientologien var udviklet, dog på nær selve dianetikbogen. Det er dog bemærkelsesværdigt, at kønssynet i disse materialer tilsyneladende ikke er påvirket af, at Hubbard

² Internt i Scientologi kan denne udlægning af det historiske forløb også belægges ud fra af den historiske del af en videoopræsentation vist ved Scientologis officielle fejring af Hubbards fødselsdag i 2007. En videoopræsentation, som jeg havde lejlighed til at se i en gennemspilning af fødselsdagsritualet i København d. 31 marts 2007; og som desuden er grundigt behandlet i Urban 2011.

med scientologien forøgede antallet af drifter fra fire til otte. Som vi skal se, er det også karakteristisk, at de kurser om et "godt" eller "lykkeligt" ægteskab, som Scientology tilbyder, alle er lagt til rette på en måde, der ikke fordrer kendskab til, eller accept af, Hubbards øvrige tanker.

Hubbards ideer på baggrund af tid og samfundstype

I nyere faglitteratur karakteriseres Scientologi eksempelvis som *en sekulær religion* (Wilson 1990) eller "[a] religion of modernity" (Willms 2008 jf. Willms 2005). Andre bredere anlagte diskussioner søger at placere Scientologi indenfor New Age-kategorien som "a Post-Religious Movement" se f.eks., på baggrund af et i øvrigt velgennemført argument for en teosofisk baggrund, Grünschloss 2009.

Men uanset, hvordan det i øvrigt formuleres, så betegner alle disse tilgange Scientologi, som et fænomen, der tilhører *moderniteten*.³ Det vil sige; som et overordentligt bredt udtryk for en samfundsform, der som *det moderne* er vokset frem siden 1700-tallet, men, som vi senere skal se, ikke er identisk med *det højmoderne*, sådan som dette er slået igennem i sidste halvdel af 1900-tallet. Dette fører frem til et tilbagevendende problem i nyere religionssociologi: Kan man, fagligt forsvarligt, argumentere for, at en given religion hører hjemme i en bestemt samfundsform - og kun der? Et af de mange problemer, der kan opstå ved forsøg på sådanne indplaceringer er, at de nemt kommer til at ske på baggrund af en sammenblanding af organisationens officielle teologiske budskab (som Willms 2008) med tilhængernes egen teologi og tilhængernes egen måde at forstå deres liv på.⁴

Scientologi havde fået tilhængere allerede i de tidlige 1950'ere, men den *postmodernitet*, som almindeligvis tillægges et begyndelstidspunkt netop i dette årti, var under ingen omstændigheder slået igennem hos scientologiens daværende tilhængere. I dag er samfundet er meget forandret, og tilhængerne af Scientologi, såvel som resten af samfundets individer, lever i en helt anden situation end dengang. Det er derfor fornuftigt at skelne mellem Hubbards egne tidlige udsagn, Scientologis senere kursusmaterialer og personlige udsagn fra de enkelte scientologer. På denne måde bliver det muligt at sætte Scientologi, og i nærværende sammenhæng; Scientologis kønsmoral, ind i en større samfundsmæssig sammenhæng.

³ En mulig undtagelse er Refslund (2009), der på baggrund af Zygmunt Bauman diskuterer selv-narrativer i scientologi.

⁴ Se Beckford 2003 for en velargumenteret advarsel.

Samfundets kønsmoral er blevet behandlet i en lang række undersøgelser, der alle fremhæver, at de dominerende idealer i de moderne kapitalistiske industrisamfund i Vesten har været *kærlighedsægteskabet* og *kernefamilien* (Habermas 1996 [1962]:111, 248-266). Kærlighedsægteskabet kan vel med rimelighed betragtes som et udtryk for en individuel frisættelse, men andre sider af seksualiteten er blevet set som underlagt stadig større kontrol i de tidligt moderne og de moderne samfund. Foucault beskriver dette som en stadig mere rigid klassifikation af køn og seksuel adfærd (Foucault 1990). Giddens har, i et opgør med Foucault, argumenteret for at seksualiteten i samfundet ikke er underlagt en tiltagende diskursiv kontrol, men at den netop er blevet frisat i den nyere tid, hvor de vestlige samfund i dag befinder sig i det Giddens kalder *højmodernitet* (Giddens 1992). Hans argument er, at intimiteten er forandret for så vidt, at den er ikke længere er bundet til de gensidige sociale krav om at opretholde familien som en økonomisk enhed. Det har ledt til, at seksualiteten "kan formes og bruges i udviklingen af vores selvidentitetsproces" (Kaspersen 1995: 148). Dette har igen har ført til, at der er opstået en lang række muligheder for rådgivning ved psykologer og andre terapeuter (Kaspersen 1995:149). Et af de elementer, der her er af betydning, er, at konstruktionen af kønnet er *frisat*. Der er, som Giddens udtrykker det, opstået en "plastic sexuality", hvor de enkelte individer kan til- og fravælge både seksuelle partnere og præferencer i løbet af livet; hetero-, homo-, flere eller enkelte partnere - kombinationsmulighederne er legio (Giddens 1992: 27). Anvendes dette nu som udgangspunkt for en placering af Scientologis kønsmoral inden for en bestemt samfundsform, så vil scientologiens idealer om faste kærligheds- og familieforhold, faste grænser for kønnet samt afvisningen af homoseksualitet, pege på, at Scientologis kønsroller er forankrede i *moderniteten*. Mere frie idealer ville derimod have placeret Scientologi i *højmoderniteten*. Det bemærkes, at Giddens formelt forsøger at gøre op med den *evolutionisme*, han mange steder finder i sociologien, men alligevel svarer indikatorerne på en *plastisk seksualitet* langt hen ad vejen til de indikatorer, som evolutionisterne bruger i deres analyser af forskelle mellem industrielle og postindustrielle samfund (f.eks. Norris og Inglehart 2004:133-156). I et verdenshistorisk, eller seksualhistorisk, perspektiv, er begge tilgange nok af begrænset rækkevidde, som enhver, der har orienteret sig i Foucaults store værk om seksualitetens historie, vil vide (Foucault 1990). Seksuelle normer har i tidens løb ikke bare vekslet med samfunds- og kommunikationsformernes udvikling, men også imellem byer samt etniske og religiøse grupper, der så at sige har levet dør om dør. Evolutionistiske, såvel

som samfundssituationstilgange, vil formodentlig alle komme til kort, hvis de skal føres igennem i deres totalitet. Hvad angår denne artikel, så er skellet mellem en plastisk - og en ikke-plastisk - seksualitet stadig en rimelig variabel for forholdet mellem *modernitet* og *højmodernitet*.⁵

I mere psykologisk orienterede tilgange til studiet af nye religioner er det undertiden blevet fremhævet, at *The Human Potential Movement* og Abraham Maslows begreb om *selvaktualisering* må ses som et afgørende element i den senere frisættelse af kvinderne, herunder også religiøst, i 1960'erne. Forhold, der igennem læsninger af C.G. Jung og Wilhelm Reich slog igennem i en række tantrisk inspirerede religiøse bevægelser som Osho, og i mere direkte former i dele af tibetansk buddhisme og den langt senere wicca (Puttick 1997). Disse udviklinger kan dateres tilbage til 1940'erne. Dette er vigtigt, da de således ligger forud for Hubbards udgivelse om dianetikken, og derfor har været til stede i det rum, hvor han arbejdede og hentede inspiration.

Kønsmorale i Scientologi

Kønsrelationer hos Scientologi er hyttet til den af Hubbards *drifter*, der kaldes "anden dynamikken". Dette fremgår dels af dianetikbogen og dels af tekstsamlingen *The Second Dynamic, Introduction to Scientology Ethics* (1981). I det følgende vil jeg desuden inddrage noget kursusmateriale, nemlig tre små bøger, der er udgivet i sammenhæng med Scientologi-kurserne: (a) *Hvordan man skaber et Lykkeligt Ægteskab*, (b) *Bevar et Lykkeligt Ægteskab*, og (c) *Hvordan man redder et Ægteskab*. Bøgerne er udgivet i Danmark i 2010 og er beregnet til brug under terapi, hvor en *auditor* følger kursisten, der betegne som *den preclear*. Kurser i scientologi vil normalt fremstå som en bevægelse op ad en åndelig vej, hvor man lidt efter lidt lærer sine tidligere tidligere eksistenser at kende, og lidt efter lidt får ryddet alle de skader, eller *aberrations*, som ens ideelle rationalitet anses at være hæmmet af, væk. Men disse kursusmaterialer er lagt anderledes an. Her er der ingen bevægelse tilbage af det, scientologerne kalder *tidssporet*. Der er alene tale om en samling af Hubbard-tekster, der handler om, hvordan man lever et ideelt familieliv.

I dianetikbogen fremstiller Hubbard, som selv havde gennemlevet en

⁵ Her benyttes, som det fremgår, forskellige niveauer af modernitetsbegrebet. Andre tilgange, som har sat post- foran det moderne enten som *postmodernitet* eller som "en postmoderne situation" (Bauman 2000:187-204), er mulige, men de vil næppe yde noget væsentligt til denne artikels argument som fastholder, at Scientologi er et produkt af moderniteten - og langt hen ad vejen stadig befinder sig der.

skilsmisse, det parvise heteroseksuelle samliv som et ideal. I forlængelse af den nævnte afstandtagen fra Freuds psykologi lægger Hubbard afstand til freudiansk inspirerede forklaringer om, at nogle "perversioner" skulle være en følge af f.eks. en datters penismisundelse eller at en moder i uopmærksomhed skulle være kommet til at lade sin søn se sit køn. Det er Hubbards opfattelse, at der skal noget mere til (Hubbard 1985 [1950]:116). Hubbards beskriver "pervasioner" som: "... any and all forms of deviation in the dynamic two such as homosexuality, lesbianism, sexual sadism, etc." - han var altså helt på linje med 1950'ernes lægelige diagnoselister (Hubbard 1985 [1950]:115).

Sådanne understregninger af den heteroseksuelle normalitet findes, så vidt et hurtigt gennemsyn tillader at vurdere det, ikke i kursusmaterialerne. Men de finde alligevel implicit i og med, at det bestander sig i det heteroseksuelle forhold, der skildres. Baggrundsmaterialet om "Ægteskab og Hjælp" i et af kursusmaterialerne peger på sin vis ud over 1950'erne, idet det her tillades, at parterne i ægteskabet anses som ligeværdige. Dette ses bl.a. ved, at det omhyggeligt understreges, at den ene part såvel som den anden part skal hjælpe hverandre (*Hvordan man redder et Ægteskab*, 2010: 55-57). På den anden side lader det følgende eksempel, der drejer sig om tilbageholdenhed med at tale ud om konfliktsituationer, dog ingen i tvivl om, at den forestillede situation drejer sig om en hjemmegående kone, der venter sin udearbejdende mand hjem med et varmt og lækkert tilberedt måltid mad:

Det kræver en masse hurtig kommunikation, meget hurtig forståelse, at følge en af de her ting til bunds, for impulserne bevæger sig temmelig hurtigt. Konen er sent ude, kommer hjem, laver middag sent. Manden kommer ind og siger: "Hvorfor er middagen forsinket, han er ikke vred, han vil bare gerne vide det. Hun bliver vred og snerrer ad ham. Hvorfor var middagen forsinket? Hun var sikkert ude for at finde noget, han kunne lide, og hun kunne ikke finde det. Og det gør hende irriteret, for hun kunne ikke købe den her ting og give ham den. Middagen blev tilmed forsinket, og en venlig handling fra hendes side har ledt til, at hun er nedslået. Så selvfølgelig bør hun blive vred på ham, det er logisk. Grundlæggende set er han årsag til det, er han ikke? Og man har bare en svækket årsag, det er det hele." (*Hvordan man redder et Ægteskab*, 2010:57)

Når man læser historien i dag, kunne man - i mindre pæne kredse - måske få den mistanke, at konen havde været ude i et helt andet ærinde end at købe lækkerier til ægtemanden. Men det er ikke tilfældet. For hvis det havde været det, så ville kursusmaterialet have understreget, at det ville være nødvendigt at tale ud om dette, ligesom kursusmaterialet i øvrigt opfordrer til, at man

skriver en historie om et lignende tilfælde, som man kender til. Det er sådanne "withholds" eller situationer med tilbageholdenhed, der, ifølge Hubbard, ødelægger, familielivet. Som han skriver et andet sted:

Vi bliver omgivet af en masse regler og den slags ting. Vi er ligeglade med hvilke regler vi er omgivet af, så længe der er fri kommunikation mellem medlemmerne i den gruppe eller familie. Og hvis der er fri kommunikation mellem medlemmerne i den gruppe, er deres affinitet tilstrækkelig høj til at modstå livets chok, slag og stød. Og livet uddeler faktisk et par slag, stød og chok. (*Hvordan man redder et Ægteskab*, 2010:99)

Disse eksempler peger på, at Scientologi skal placeres i *moderniteten* snarere end i *højmoderniteten*. Når kønnenes objektivisering, forstået som: Mænd er mænd, og kvinder er kvinder - og homoseksuelle er perverse, ikke bliver understreget i kursusmaterialerne, så er det på den anden side udtryk for en bevægelse i, hvilke elementer af Hubbards tanker, Scientologi vælger at fremhæve i nutiden. Så selvom der fortsat ses en fastholdelse af antagelsen af, at kønnets grænser er faste, så understreges dette synspunkt ikke med helt den samme styrke i de materialer, der er offentligt tilgængelige. Denne bevægelse går faktisk helt tilbage til Hubbard, for selvom vi ikke kan vide, hvilke terapier, der tidligere har været anvendt over for, det der anses som "afvigende" kønsmoral, så talte Hubbard åbenbart ud fra terapeutisk erfaring, da han så tidligt som den 11. august 1967 i en kommentar til "Second Dynamic Rules" skrev:

It has never been any part of my plans to regulate or to attempt to regulate the private lives of individuals. Whenever this has occurred, it has not resulted in any improved condition ... Therefore all former rules, regulations and policies relating to the sexual activities of Scientologists are cancelled. (*Hubbard 1991:IV:479*)⁶

Præcis hvilke konsekvenser en sådan tilbagekaldelse har haft for den terapi, der bliver udført i Scientologi, kan det være svært at afgøre, så meget desto mere som organisationen Scientologi undertiden har opretholdt former for praksis også efter, de at de egentligt er tilbagekaldt (Urban 2011).

Når Scientologi i sit udspring har haft et kønsopdelt syn på mænd og kvinders rolle i samfundet, så er det værd at bemærke, at organisationen ikke desto mindre i dag synes at have en nær ligelig kønsmæssig rekruttering til ledelsesposter (Sundby-Sørensen 1989). Dette fremgår af en hurtig vurdering

⁶ Mail af 1. oktober 2011 fra Anette Refstrup.

af kønsfordelingen i det internationale hierarki, sådan som det kan læses af de tabeller, der ugentligt udgives om stillingen i det såkaldte *fødselsdagsspil*. Dette er et spil, hvor alle Scientologis enheder konkurrerer om, hvilken enhed, der ekspanderer mest i løbet af året. Nogle forskere og kritikere af Scientologi har undertiden tvivlet på, hvor meget lid man skulle fæste til disse statistiske oplysninger, men jeg har selv tidligere argumenteret for, at de bør tages alvorligt (Andersen og Wellendorf 2008). Det er dog hævet over enhver tvivl, at i hvert tilfælde *navnene* på lederne af organisationerne gengives korrekt, så problemet med fødselsdagsspillet lister bliver i denne sammenhæng alene at lykkes med at knsbestemme visse engelske og asiatiske navne korrekt. Dette forbehold ændrer dog ikke ved det overordnede billede, at der stort set er en ligelig fordeling af ledelsesposter på de to køn. Dette ændrer dog ikke ved, at den generelle tendens synes at være en ligelig rekruttering. I denne henseende er Scientologi således en religion, der organisatorisk bevæger sig fra *modernitet* imod *højmodernitet* (Jf. boks 1.).

Boks 1. Kønsfordeling i lederroller i Scientologi

FLAG (scientologis centrale ledelsesenhed) er ikke med i fødselsdagsspillet, men det er for tiden ledet af en mand, der har været ansat i denne position i omkring 5 år, og hans forgænger var en kvinde.

Continental League

3 kvinder ud af 8 (evt. 4 kvinder)

(i Danmark ledes Continental Liasion Office, St. Kongensgade i København af en mand)

Sea Org League

2-5 kvinder ud af 10

(i Danmark ledes AOSH, Jernbanegade i København af en Captain af hankøn)

Ideal Orgs og Kirker med mere end 100 ansatte på det Europæiske kontinent
11 kvinder ud af 12

Class V Org leagues

91 ud af 163 er kvinder (lidt usikkerhed om asiatiske navne)
(20 til 200 ansatte)

Trykkerier

New Era Publications, Glostrup, der trykker scientologis skrifter til distribution på de euroasiatiske og afrikanske kontinenter ledes af en kvinde.

Sammenfatning

Når nogle forskere, med udgangspunkt i Scientologis rationalitetssyn, har argumenteret for, at Scientologi hører hjemme i moderniteten (Willms 2005 og 2008), så må man, når man også tager *kønssynet* med i betragtning, give dem ret. På trods af Hubbards opgør med Freud, så tager også han, langt hen ad vejen, *faderrollen* i den patriarkalske kernefamilie som et givent faktum, selvom han ikke lægger sin psykologi tilrette om faderrollen på samme måde, som Freud gjorde det.

Når dette er sagt, så kan man måske overveje, om der er en bevægelse, man ikke har kunnet fange, når man udelukkende har "læst" Scientologi ud fra Hubbards tekster, og ikke har overvejet de forandringer, der er sket i, hvilken *vægt* Hubbards forskellige tekster er blevet tillagt indenfor scientologien; hvilke af hans tekster Scientologi vælger at genudgive - og på hvilken *måde*, disse tekster genudgives. Hubbards egen afvisning af alle andre former for seksualitet end den heteroseksuelle, sådan som den former sig i et fast parforhold, placerer ham klart i *moderniteten*. Men man kan overveje, om Scientologi Kirken måske er i bevægelse mod *højmodernitet* med mindre fokus på absolutte kønsroller. Hvor langt et sådant argument kan udstrækkes, er dog tvivlsomt. Af større vigtighed er det, at den nær ligelige kønsfordeling af lederroller i Scientologi tyder på, at organisationen på visse områder har formået at bevæge sig meget langt ind i *højmoderniteten*. Så uanset om Scientologi generelt, eller måske blot i Danmark, udadtil kan synes at nedtone de absolutte skel mellem kønnene, så viser den danske og den internationale lederrekrutering, at Scientologi som organisation betragtet, bevæger sig med det samfund, den befinder sig i, og noget af denne bevægelse synes at tage sit afsæt i gamle Ron Hubbards tanker, uanset at han i høj grad forfattede sine tanker i det patriarkalske samfund, som han nu engang befandt sig i, i begyndelsen af 1950'erne.

Scientologi adskiller sig i denne henseende fra nogle af de mere jungiansk inspirerede religiøse grupper, som undertiden var langt mere åbne overfor de former for seksuelle relationer, som er blevet karakteriseret som *plastiske* og mere typiske for *højmoderniteten*.

Litteratur

Andersen, Peter B. og Rie Wellendorf 2008. "Community in Scientology and among Scientologists" i James Lewis (red.) *Scientology*, Oxford, etc.: Oxford University Press: 143-163.

- Beckford, James A. 2003. *Social Theory & Religion*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Christensen, Dorthe Refslund. 1997. *Era Terapi til Religion*, København: Gyldendal.
- Christensen, Dorthe Refslund. 2009. "Scientology and Self-Narrativity: 'Theology and Soteriology as Resource and Strategy'" i James Lewis (red.) *Scientology*, Oxford, etc.: Oxford University Press: 103-116.
- Foucault, Michel. 1990. *The History of Sexuality*, Volume 2, New York, Vintage Books.
- Giddens, Anthony. 1992. *The Transformation of Intimacy. Sexuality, Love & Eroticism in Modern Societies*, Cambridge: Polity Press.
- Grünschloss, Andreas. 2009. "Scientology, a 'New Age' Religion" i James Lewis (red.) *Scientology*, Oxford, etc.: Oxford University Press: 225-243.
- Habermas, Jürgen. 1996. *Strukturwandel der Öffentlichkeit. Untersuchungen zu einer Kategorie der bürgerlichen Gesellschaft*, Frankfurt am Main: Suhrkamp, [1962].
- Hubbard, L. Ron. 1981. *The Second Dynamic, Introduction to Scientology Ethics*, Compiled from the works of L. Ron Hubbard by Cass Pool, Los Angeles. Bridge Publications, Inc. [copyright 1950-1981, by L. Ron Hubbard]]
- Hubbard, L. Ron. 1985. *Dianetics: The Modern Science of Mental Health, A Handbook of Dianetics Procedure*. Los Angeles: Bridge Publications, [1950].
- Hubbard, L. Ron. 1991. *OEC (Organizational Executive Course)*, København: New Era Publications, vol. 4.
- Hubbard, L. Ron. 2005. *Anatomy of the Spirit of Man Congress, Lectures 1-8* (Washington, DC, June 1955), Golden Era Productions, [1955].
- Hubbard, L. Ron. 2005. *Dianetik 551, den komplette håndbog i menneskelig kommunikation*, København: New Era Publications International.
- Kaspersen, Lars Bo. 1995. *Anthony Giddens - introduction til en samfundsteoretiker*, København: Hans Reitzels Forlag.
- Melton, J. Gordon. 2000. *The Church of Scientology*, (i: Studies in Contemporary religion, Massimo Introvigne, Series Editor), Torino: Signature Books in cooperation with CFSNUR.
- Norris, Pippa og Ronald Inglehart 2004. *Sacred and Secular. Religion and Politics Worldwide*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Puttick, Elizabeth 1997. *Women in New Religions. In Search of Community, Sexuality and Spiritual Power*, Ipswich, Suffolk: The Ipswich Book Company Ltd.
- Sundby-Sørensen, Merethe. 1989. "Køn, kvinder og 'de nyreligiøse'" i: *Chaos. Dansk-Norsk Tidsskrift for Religionshistoriske Studier*, 12, Særnummer: *Nye Religioner*, København: Museum Tusulanums Forlag, 69-79.
- Urban, Hugh B. 2011. *The Church of Scientology. A History of a New Religion*, Princeton and Oxford: Princeton University Press.

Wallis, Roy 1977. *The Road to Total Freedom. A sociological analysis of Scientology*, New York: Columbia University Press.

What Is Scientology? *Based on the Works of L. Ron Hubbard*. 1998. Los Angeles: Bridge Publications [1993].

Willms, Gerald 2005. *Scientology. Kulturbeobachtungen jenseits der Devianz*, Bielefeld: Transcript Verlag.

Willms, Gerald 2008. "Scientology: "Modern Religion" or "Religion of Modernity"?", *Scientology* i James Lewis (red.) *Scientology*, etc.: Oxford University Press, 225- 243.

Wilson, Bryan R. 1990. "Scientology: A Secularized Religion." i Bryan R. Wilson (red.) *The Social Dimensions of Sectarianism*, Oxford: Oxford University Press, 267–288

Kursusmaterialer:

Hvordan man skaber et Lykkeligt Ægteskab. Et Scientologi * i at forbedre tilværelsen. 2010 baseret på værker af L. Ron Hubbard, Glostrup: New Era Publications.

Bevar et Lykkeligt Ægteskab. Et Scientologi * i at forbedre tilværelsen. 2010 baseret på værker af L. Ron Hubbard, Glostrup: New Era Publications.

Hvordan man redder et Ægteskab. Et Scientologi * i at forbedre tilværelsen. 2010 baseret på værker af L. Ron Hubbard, Glostrup: New Era Publications.

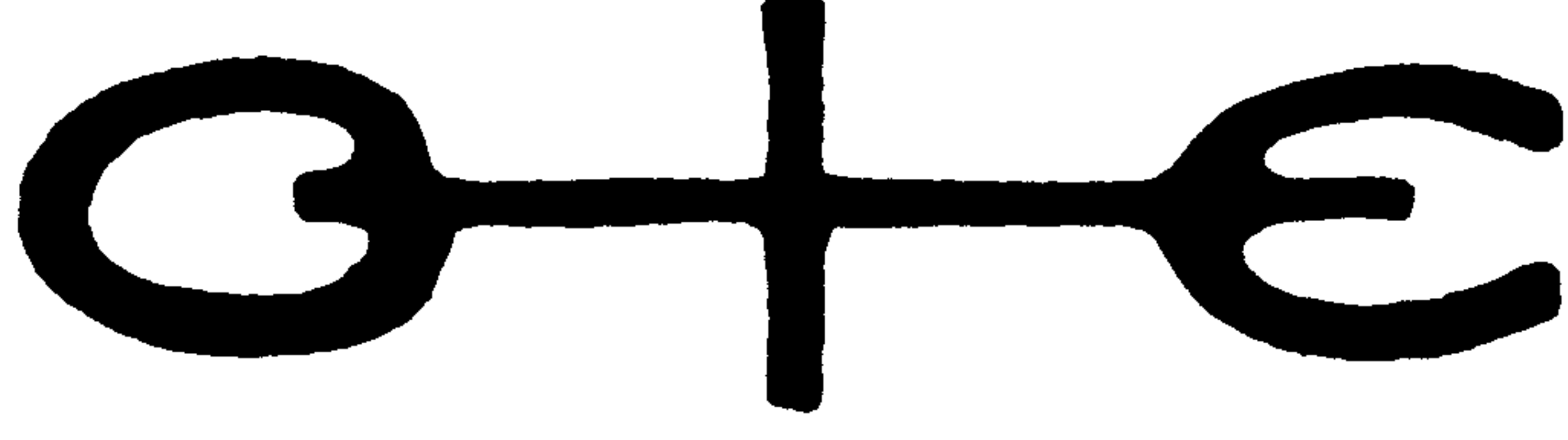
Upubliceret:

LRH Birthday game Newsletter. Birthday Game Standings. W/E 5 May 2011.

SKANDINAVISK TIDSSKRIFT FOR
RELIGIONSHISTORISKE STUDIER

NR. 57 · 2012 · I

FORLAGET CHAOS
2012

Chaos nr. 57, årgang 2012, vol. I.
Udgivet af Forlaget Chaos
© 2012 Chaos og FORLAGET CHAOS

Udgivet med støtte fra:

Nordisk publiceringsnævn for humanistiske og samfundsvidenskabelige tidsskrifter
(NOP-HS) / Nordic Board for Periodicals in the Humanities and Social Sciences.

ISSN 0108 4453

ISBN 978-87-994619-4-3

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri A/S

REDAKTION:

Danmark: Linda Bernard Langemark (ansv. red.), Dennis Vendeltoft (anmeldelser & webmaster) Hanne Kjærgaard Walker (korrektur & sproglig revision) Mikael Akter, Jørgen Podemann Sørensen, Olav Hammer, Frederik Berg Østergaard.
Sverige: Susanne Olsson, Göran Larsson, Tord Olsson, Johan Åberg, Olle Qvarnström.
Norge: Bjørn Ola Tafjord, Knut A. Jacobsen, Jesper Aagaard Petersen
Finland: Jan Svanberg

KONTAKTOPLYSNINGER:

Ansvarshavende redaktør
Linda Bernard Langemark:
Linda@forlagetchaos.dk

Redaktør for anmeldelser & webmaster
Dennis Vendeltoft
Dennis@forlagetchaos.dk

www.chaos.forlagetchaos.dk / www.forlagetchaos.dk